

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. V. K.**, správca konkurznej podstaty úpadcu K. - K. Z., s. r. o., N. IČO: X. právne zastúpeného K., B., B. - advokáti, s. r. o., Z., IČO: X., proti žalovanému **U. B. S. a. s., Š.**, IČO: X., právne zastúpeného JUDr. V. K., Advokátska kancelária E. - K. & P., s. r. o., N., IČO: X., **o určenie nedôvodnosti výkonu záložných práv k nehnuteľnostiam**, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. októbra 2009 č. k. 2 Cob 50/2009-317 a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 17. decembra 2008 č. k. 54Cb 148/2006-291, takto

r o z h o d o l :

Dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **z a m i e t a .**

D. M., G., M. M., R. a Mgr. L. M., G., sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v sume 43,09 Eur na účet jeho právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II. uznesením zo dňa 17. 12. 2008 č. k. 54Cb 148/2006-291 nepripustil zámenu účastníkov konania na strane navrhovateľa a priznal M. M. právo na vrátenie súdneho poplatku v sume 10 000 Sk. V odôvodnení uviedol, že na preukázanie tvrdení uvádzaných v návrhu na zámenu účastníkov bola súdu predložená len jedna kúpna zmluva, a to kúpna zmluva, uzavretá dňa 16. 02. 2007 medzi predávajúcim K. M. a kupujúcim L. M., ktorej predmetom bol odplatný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti označenej ako stavba, súpisné č. X., postavená na pozemku parcelné č. X. zapísaná na liste vlastníctva č. X. Katastrálneho úradu B., Správa katastra B. III. Podľa súdu prvého stupňa, napriek skutočnosti, že prevody vlastníckych práv k nehnuteľnostiam, tvrdené v návrhu na zámenu účastníkov konania, neboli navrhovateľmi tohto procesného úkonu preukázané,

v danom prípade nie je možná aplikácia ust. § 92 ods. 2 O. s. p., nakoľko prevod vlastníckeho práva k založeným nehnuteľnostiam nie je právnou skutočnosťou, s ktorou by právne predpisy spájali prevod alebo prechod práv a povinností, o ktorých sa v danom prípade koná.

Krajský súd v B. ako súd odvolací na základe odvolania D. M., M. M. a Mgr. L. M., uznesením zo dňa 20. 10. 2009 č. k. 2 Cob 50/2009-317 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia, ktoré je dostatočné a presvedčivé. Zdôraznil, že navrhovatelia zámeny nepreukázali, že boli splnené základné predpoklady pre zámenu navrhovateľa v zmysle ust. § 92 ods. 2 O. s. p. Podľa názoru odvolacieho súdu zmena vlastníckeho práva k založeným nehnuteľnostiam nie je právnou skutočnosťou, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv a povinností, o ktorých sa koná v predmetnej určovacej žalobe.

Rozhodnutia súdov oboch stupňov nadobudli právoplatnosť 15. 12. 2009.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podaním zo dňa 16. 09. 2010, na podnet D. M., M. M. a Mgr. L. M. podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu. Navrhol uvedené súdne rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava II. na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie bolo podané podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/, c/ O. s. p.

Napadnutými rozhodnutiami bol podľa názoru generálneho prokurátora porušený zákon, keďže sa sudy dôsledne neriadili ust. § 1 až § 3 O. s. p., § 92 ods. 1 až 3 O. s. p., § 120 ods. 1 O. s. p., § 125 ods. 1 O. s. p. a § 167 ods. 2 O. s. p. Sudy sa neriadili ďalej ust. § 132 a § 133 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako ani ust. § 151a, § 151h ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor uviedol, že konajúce sudy sa najmä nesprávne právne vysporiadali s otázkou splnenia zákonne stanovených podmienok, týkajúcich sa zámeny účastníkov konania na strane navrhovateľa. Zdôraznil, že procesný úkon v podobe podania návrhu na zámenu aktívne legitimovaného účastníka konania v danej veci realizovali D. M., M. M. a Mgr. L. M., ktorých bolo potrebné zo strany konajúceho súdu vyhodnotiť ako tých, na ktorých boli prevedené práva na základe uzatvorených kúpnych

zmlúv, s ktorými právne predpisy spájajú právne účinky a ktoré nastali až po začatí konania. Prvostupňový súd podľa generálneho prokurátora nevzal do úvahy a ani nedoplnil dokazovanie o navrhované listinné dôkazy pod prílohou 2 a 4, ktoré k návrhu neboli pripojené z dôvodu, pretože sa nachádzajú v súdnom spise Okresného súdu Bratislava II. sp. zn. 49P 306/97 a ktorý navrhovatelia žiadali pripojiť a oboznámiť. Súd bez toho, aby uvedené dôkazy vzal do úvahy, konal akoby mu nikdy neboli predložené a navrhnuté a zámenu aj z dôvodu nepreukázania tvrdených prevodov vlastníctva k nehnuteľnostiam nepripustil.

Vykonanie navrhovaného dôkazu malo podľa generálneho prokurátora v danom prípade podstatný vplyv na rozhodnutie o návrhu na zámenu účastníkov konania. Preto prvostupňový súd takýmto postupom zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle ust. § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p. Zhodného pochybenia sa dopustil aj odvolací súd, keďže sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožnil.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky ďalej uviedol, že okrem namietaného nesprávneho postupu konajúce súdy vyslovili aj nesprávny právny názor, že ak by aj prevody vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorých sa konanie o nedôvodnosti, založených práv týka, boli preukázané, nedošlo by k pripusteniu zámeny, pretože prevod vlastníckeho práva k založeným nehnuteľnostiam nie je takou právnou skutočnosťou, s ktorou by právne predpisy spájali prevod alebo prechod práv a povinností, o ktorých sa v danom prípade koná. Generálny prokurátor má za to, že takto vyslovený právny záver okresného súdu, s ktorým sa stotožnil i súd odvolací, je v rozpore s platnými právnymi predpismi.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor zdôraznil, že momentom prechodu predmetu zálohu – nehnuteľnosti, ktorých sa konanie o určenie nedôvodnosti výkonu záložných práv týka, do vlastníctva tretích osôb, v tomto prípade navrhovateľov zámeny účastníkov, títo sú povinní strpieť výkon záložného práva a vzťahujú sa na nich práva a povinnosti záložcu, teda pôvodného navrhovateľa konania o určenie nedôvodnosti výkonu záložných práv. Záložné právo má vecnoprávny charakter a nadobúdateľ zálohu zodpovedá záložnému veriteľovi za jeho zabezpečenie pohľadávku zálohom, ktorý nadobudol od prechádzajúceho záložcu. V tejto súvislosti generálny prokurátor poukázal na ust. § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúce nadobudnutie subjektívneho vlastníckeho práva

jednotlivými spôsobmi. V konkrétnom prípade preto súdy správne aplikovaný predpis vyložili nekonformným spôsobom s platným právnym stavom.

Na základe zistených skutočností sú podľa generálneho prokurátora splnené podmienky na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/, c/ O. s. p. a podanie mimoriadneho dovolania zo strany generálneho prokurátora si vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníkov konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

S obsahom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora sa D. M., M. M. a Mgr. L. M. stotožnili v celom rozsahu.

Žalobca vo svojom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že v posudzovanej veci nie sú splnené procesné predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania, mimoriadne dovolanie je preto neprípustné a súčasne tiež nedôvodné.

V prvom rade žalobca poukázal na skutočnosť, že z podaného mimoriadneho dovolania nie je zrejmé, ktoré právoplatné rozhodnutia a v akom rozsahu generálny prokurátor napáda. V jednej časti mimoriadneho dovolania sa podľa žalobcu uvádza, že generálny prokurátor navrhuje zrušenie uvedených rozhodnutí a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie, avšak v závere dovolania generálny prokurátor navrhuje zrušiť uznesenie krajského súdu aj to len vo výroku, ktorým súd zámenu účastníkov konania na strane žalobcu nepripustil.

Žalobca vo svojom vyjadrení zdôraznil, že jedným z procesných predpokladov na podanie mimoriadneho dovolania je, že ochranu práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Z obsahu spisového materiálu i okolností prípadu podľa žalobcu vyplýva, že podnecovatelia D. M., M. M. a Mgr. L. M. mohli dosiahnuť ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov iným právnym prostriedkom než mimoriadnym dovolaním, a to podaním vlastnej žaloby o určenie nedôvodnosti výkonu záložného práva, pritom by z dôvodu rozdielnosti účastníkov nešlo ani o prekážku prv začatého súdneho konania podľa ust. § 83

O. s. p. Preto podľa žalobcu v danom prípade nedošlo k vyčerpaniu všetkých účinných právnych prostriedkov na ochranu práv a právom chránených záujmov podnecovateľov.

V súvislosti s dôvodnosťou podaného mimoriadneho dovolania žalobca uviedol, že uznesením Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 03. 10. 2007 č. k. 3K 29/2007-281, právoplatným dňa 09. 10. 2007, bol na majetok obchodnej spoločnosti K. – K. Z., s. r. o., N. IČO: X. vyhlásený konkurz. V konaniach prerušených podľa ust. § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, možno pokračovať na návrh správcu, ktorý sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu (§ 47 ods. 3 citovaného zákona). Vzhľadom na uvedené si generálny prokurátor podľa žalobcu zrejme neuvedomil, že v danom prípade návrh na zmenu účastníka konania smeruje k tomu, aby podávatelia návrhu vstúpili do konania ako navrhovatelia na miesto takej osoby (úpadcu), ktorá už účastníkom konania v čase podania takéhoto návrhu nebola.

V nadväznosti na uvedené žalobca navrhuje podané mimoriadne dovolanie ako neprípustné odmietnuť, prípadne zamietnuť. Žalobca si uplatnil trovy konania o mimoriadnom dovolaní v sume 77,29 Eur s DPH, ktorú sumu navrhuje uhradiť spoločne a nerozdielne tými, ktorí podali podnet na podanie mimoriadneho dovolania (§ 148a O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po tom, čo dal možnosť účastníkom sa k mimoriadnemu dovolaniu vyjadriť (§ 243i ods. 1 O. s. p.), po zistení, že sú splnené procesné podmienky mimoriadneho dovolania, preskúmal napadnuté rozhodnutia súdov v rozsahu, v ktorom boli ich výroky napadnuté a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je potrebné zamietnuť pre nedôvodnosť.

V predmetnej veci podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie proti rozhodnutiam súdov, ktorým nevyhoveli návrhu D. M., Mgr. L. M., M. M. a spoločnosti B., s. r. o. B., na zmenu účastníka na strane žalobcu, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Právnym posúdením veci je treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej tento zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený

skutkový stav. Pod nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Týmto dovolacím dôvodom možno napadnúť nielen právny záver odvolacieho súdu, týkajúci sa bezprostredne predmetu konania, ale i posúdenie predbežnej otázky odvolacím súdom, posúdenie dôkazného bremena a pod. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

Ust. § 92 ods. 2 a 3 O. s. p. umožňuje v prípade, keď po začatí konania nastane právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv a povinností, o ktorých sa koná, aby navrhovateľ alebo ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhol, aby do konania vstúpil ten, na koho boli práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Jedným z predpokladov zmeny účastníka v konaní v zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku je okrem iného, že nastala právna skutočnosť, ktorej účinkom podľa hmotného práva je prevod práv, ktoré sú predmetom ochrany v konaní.

Je potrebné prisvedčiť generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky, že nepochybne takouto skutočnosťou, s ktorou hmotné právo spája prevod práv, nie je len postúpenie pohľadávky, ale aj kúpna zmluva, ktorou pri nadobudnutí vlastníckeho práva dochádza k prevodu práv a povinností spojených s predmetom zmluvy.

Dovolací súd sa stotožnil i s generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, že prevodom veci, na ktorej viazne záložné právo, nadobúdateľ zálohu preberá povinnosť strpieť výkon záložného práva pre prípad, že pohľadávka záložného veriteľa nebola obligačným dlžníkom riadne a včas splnená, a preto vyslovenie nedôvodnosti výkonu záložného práva sa jeho nadobudnutých práv a povinností záložcu týka.

Z uvedených dôvodov závery oboch súdov čo do prevodu predmetného práva, vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré však nedopadá na vecnú správnosť rozhodnutia súdov o návrhu na zmenu žalobcu.

Z obsahu spisu je zrejmé, že návrh na zmenu účastníka konania na strane pôvodného žalobcu K.-K. Z., s. r. o., B., podali D. M., Mgr. L. M., M. M. a spoločnosť B., s. r. o., B., na ktorých záloh mal byť prevedený, s ktorým návrhom správkyňa podstaty, ktorá súhlasom s pokračovaním v konaní po vyhlásení konkurzu na majetok pôvodného žalobcu sa stala účastníkom konania, nesúhlasila.

Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (č. k. 1 Obdo V 43/2010) jedným z predpokladov zmeny účastníkov konania na strane žalobcu je okrem iného súhlas žalobcu (t. j. osoby, ktorá má z konania vystúpiť), ak návrh podáva osoba, ktorá má do konania vstúpiť, pretože je v dispozícii žalobcu v zmysle § 90 O. s. p. určovať okruh ďalších účastníkov (ich doplnenie alebo zmenu). Žalobca sa účastníkom konania stáva z vlastnej vôle a obdobne pri vystúpení z konania sám rozhoduje o tom (až na niekoľko výnimiek), či z konania vystúpi a kedy.

Vychádzajúc z uvedenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, s ktorou sa dovolací súd stotožňuje i v tomto konaní a skutočnosti, že žalobca ani po zmene rozhodujúcich skutočností nevyhlásil súhlas s predmetným návrhom na zmenu účastníka konania, dospel dovolací súd k záveru, že napadnutými rozhodnutiami súdov nebol porušený zákon, keď návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu bol zamietnutý.

Z uvedených dôvodov dovolací súd podľa § 243b ods.1 v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu patrí náhrada trov dovolacieho konania. Podľa § 148a ods. 2 O. s. p. povinnosť nahradiť trovy dovolacieho konania má ten, na koho podnet generálny prokurátor podal mimoriadne dovolanie. Žalobca bol v dovolacom konaní zastúpený advokátom a vzniklo mu právo na náhradu trov právneho zastúpenia. Žalobcovi bola priznaná náhrada trov konania za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie) po 28,50 Eur + 20% DPH a 1x režijný paušál po 7,41 Eur + 20% DPH podľa ust. § 11 ods. 1 písm. a/, § 14 ods. 3 písm. b/ a ods. 8, ust. § 16 ods. 3 a ust. § 18 ods.3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, t. j. celkom trovy konania v sume 43,09 Eur.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová